

## KIRJALLINEN KYSYMYKSI 476/2013 vp

### Homekoirien laajamittaisempi hyödyntäminen

#### *Eduskunnan puhemielelle*

Homekoirat kykenevät havaitsemaan tehokkaasti homevauriot. Homekoiran hyödyntäminen on nopea, varma ja kustannustehokas tapa havaita homeongelmia. Lisäksi koira voi löytää rakennuksesta jopa kuivuneen homeen. Tähän ei perinteisesti käytetty kosteusmittari tai muut menetelmät pysty ainakaan rakennuksen pintoja rikkomatta. Homekoirien hyödyntäminen on yleistynyt viime vuosina ja ympäristöministeriö on tänä vuonna julkaissut valtakunnalliset toimintaohjeet homekoira-alalle. Tällä hetkellä esimerkiksi homevaurioiden kanssa työskentelevät viranomaiset eivät voi hyödyntää homekoiria toivotulla tavalla, koska laki ei toistaiseksi tunnusta homekoiran käyttöä tutkimusmenetelmäksi. Lisäk-

si homekoira-alan yhtenäistämiseksi ja toiminnan laadun kehittämiseksi tulisi alalle saada virallinen hyväksyntä ja laadunvalvontajärjestelmä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Miten hallitus suhtautuu homekoirien nykyistä aktiivisempaan hyödyntämiseen homevaurioiden etsinnässä ja tulisi siko homekoiran käyttö tunnustaa laissa viralliseksi tutkimusmenetelmäksi sekä pitäisikö homekoiratoimintaa pyrkiä sertifioimaan?*

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 2013

Ritva Elomaa /ps

### *Eduskunnan puhemiehelle*

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 476/2013 vp:

*Miten hallitus suhtautuu homekoirien nykyistä aktiivisempaan hyödyntämiseen homevaurioiden etsinnässä ja tulisiko homekoiran käyttö tunnustaa lais- sa viralliseksi tutkimusmenetelmäksi sekä pitäisikö homekoiratoimintaa pyrkiä sertifioimaan?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuten kansanedustaja Elomaan kirjallisessa kysymyksessä todetaan, homekoirien käyttö kosteus- ja homevaurioiden selvittämisessä on yleistynyt viime vuosina. Homekoiria on käytetty rakennusten homevaurioiden selvittämisessä. Homekoirapalveluiden laatu on kuitenkin vaihdellut, mikä on vähentänyt palvelujen käytettävyyttä. Kunnan terveydensuojeluviranomaiset ovat joissakin tapauksissa käyttäneet virallisten tutkimusmenetelmien lisäksi homekoirapalveluja apunaan erityisesti rakenteista otettavien näytteenottokohtien paikantamisessa.

Homekoirakartoitukseen liittyy koiran ohjaajan, koiran koulutukseen ja koiraan sekä ohjaajan ja koiran yhteistyöhön liittyvää epävarmuutta. Koira voi esimerkiksi jättää havaitsematta selviä vaurioita, jos rakenteesta ei ole kyseisellä hetkellä sisäilmaan ilmapirtausta, joka toisi hajan koiran ulottuville. Toisaalta koira voi merkitä tietyn kohdan, jossa ei ole homekasvustoa, mutta johon kulkeutuu homeenhajua ilmapirtausten mukana muualta rakenteista. Lisäksi koira merkitsee sellaiset havainnot, jotka sen ohjaaja

on opettanut merkitsemään. Muun muassa tästä epävarmuudesta johtuen homekoirien tekemiä havaintoja ei voida käyttää sellaisenaan rakennusten terveydellisten olosuhteiden arvioimisessa. Terveydellisten olosuhteiden arviointia varten on arvioitava myös mahdolliset muut terveyshaittoja aiheuttavat tekijät, kuten puutteellinen ilmanvaihto, kemialliset yhdisteet ja hiukkasmaiset epäpuhtaudet.

Homekoirien käyttöön liittyy niin paljon epävarmuustekijöitä, että homekoirien käyttöä ei voida ainakaan tässä vaiheessa määritellä terveydensuojelulain mukaiseksi viralliseksi menetelmäksi kosteus- ja homevaurioiden selvittämisessä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan terveydensuojelulain muutosta, jonka tavoitteena on tiukentaa kunnan terveydensuojeluviranomaisten rakennusten terveydellisten olojen arvioinnissa apuna käytettävien ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksia. Tavoitteena on, että ulkopuolisilla asiantuntijoilla olisi kokonaisnäkemys sekä rakennusten riskirakenteisiin että kaikkiin mahdollisesti terveyshaittaa aiheuttaviin tekijöihin. Lakimuutos lähtisi siitä, että jatkossa rakennusten aiheuttamien terveyshaittojen arvioinnissa käytettäisiin vain lain mukaan riittävän päteviä ja laaja-alaisia asiantuntijoita.

Valtioneuvoston vuonna 2009 käynnistämässä Kosteus- ja hometalkoissa on laadittu ohjeita homekoiraohjaajille ja palvelujen tilaajille. Ohjeet todennäköisesti selkeyttävät ja yhdenmukaistavat homekoiratoimintaa, mutta alan tarkempi, esimerkiksi vapaaehtoinen sertifiointijärjestelmä olisi kuitenkin tarpeellinen palvelujen laadun ja käytettävyyden parantamiseksi.

Ministerin vastaus

**KK 476/2013 vp — Ritva Elomaa /ps**

Helsingissä 19 päivänä kesäkuuta 2013

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen

### *Till riksdagens talman*

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 476/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Ritva Elomaa /saf:

*Hur förhåller sig regeringen till en aktiv användning av mögelhundar för lokalisering av mögelskador och borde användningen av mögelhundar erkännas i lag som en officiell undersökningsmetod samt borde målet vara att certifiera mögelhundsverksamheten?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Såsom det konstateras i riksdagsledamot Elomaas skriftliga spörsmål har det under de senaste åren blivit vanligare att använda mögelhundar för att lokalisera fukt- och mögelskador. Mögelhundar har använts för att kartlägga mögelskador i byggnader. Kvaliteten på mögelhundstjänsterna har dock varierat, vilket har minskat användningen av tjänsterna. Vid sidan av officiella undersökningsmetoder har kommunernas hälsoskyddsmyndigheter i vissa fall också använt sig av mögelhundstjänster i synnerhet för lokaliseringen av provtagningsställen i byggnaders konstruktioner.

En kartläggning med hjälp av mögelhundar är förenad med en osäkerhet kring mögelhundarnas förare, hundarnas utbildning och hunden själv samt samarbetet mellan föraren och hunden. Det kan exempelvis hända att hunden inte observerar tydliga skador, om det vid tidpunkten i fråga inte är ett sådant luftflöde inomhus som gör att hunden kan känna lukten. Å andra sidan kan hunden markera ett ställe där det inte finns någon mögelvegetation men dit mögellukten förs med luftflödena från andra delar av konstruktionerna. Dess-

utom kan hundarna markera sådana observationer som deras förare har lärt dem markera. Bland annat på grund av dessa osäkerhetsfaktorer kan mögelhundarnas observationer inte som sådana användas för att bedöma de sanitära förhållandena i byggnader. För att bedöma de sanitära förhållandena måste man också göra en bedömning av eventuella andra faktorer som medför hälsorisker, såsom bristande ventilation, kemiska föreningar och orenheter i partikelform.

Användningen av mögelhundar är förenad med så många osäkerhetsfaktorer att den åtminstone inte på det här stadiet kan definieras som en officiell metod enligt hälsoskyddslagen för lokalisering av fukt- och mögelskador.

Vid social- och hälsovårdsministeriet bereds för närvarande en ändring av hälsoskyddslagen. Syftet med ändringen är att skärpa kompetenskraven på de externa experter som kommunernas hälsoskyddsmyndigheter anlitar för att bedöma de sanitära förhållandena i byggnader. Ambitionen är att de externa experterna ska ha en samlad överblick över såväl byggnadernas riskkonstruktioner som alla de faktorer som eventuellt kan orsaka sanitära olägenheter. Lagändringen utgår från att man i fortsättningen vid bedömningen av de sanitära olägenheterna i byggnader ska anlita bara sådana experter som enligt lag har en tillräckligt bred kunskap och kompetens.

Inom ramen för Fukt- och mögeltalkot som statsrådet startade 2009 har man utarbetat anvisningar för mögelhundsförare och beställare av tjänsterna. Anvisningarna kommer sannolikt att tydliggöra och förenhetliga mögelhundsverksamheten. Men ett mer detaljerat, förslagsvis frivilligt certifieringssystem för branschen är dock nödvändigt för att förbättra kvaliteten på tjänsterna och deras användbarhet.

Ministerns svar

**KK 476/2013 vp — Ritva Elomaa /ps**

Helsingfors den 19 juni 2013

Omsorgsminister Susanna Huovinen